

INSTYTUT OCHRONY PRZYRODY

POLSKIEJ AKADEMII NAUK

al. Adama Mickiewicza 33, 31-120 Kraków
tel. (12) 370-35-14, fax: (12) 632-24-32
e-mail: sekretariat@iop.krakow.pl
NIP 675-000-19-17

DA-441-11-6/21

Kraków, 8.04.2021

Stanowisko Prezydium Rady Naukowej oraz Dyrekcji Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w sprawie projektu zmian granic Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Prezydium Rady Naukowej oraz Dyrekcja Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie zapoznały się z projektem Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego z dnia 29.09.2020 r. (dalej zwane: projekt Rozporządzenia ŚPN), jak również z wcześniejszą wersją projektu rozporządzenia w tej sprawie z 2019 r. oraz dokumentami dotyczącymi tych projektów, w tym przede wszystkim interpelacjami poselskimi i odpowiedziami na nie, stanowiskami organizacji pozarządowych oraz Komitetu Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN z 16.10.2020 r., a także niepublikowanym opracowaniem „Raport dotyczący wartości przyrodniczych i kulturowych działek o numerach ewidencyjnych 2039/1, 2039/2, 2039/3, obręb Nowa Słupia na Łyścu w Świętokrzyskim Parku Narodowym” (Misiuna, red., 2021). Po analizie tych materiałów Prezydium Rady Naukowej oraz Dyrekcja IOP PAN uznają, iż w świetle obowiązujących aktów prawnych, przede wszystkim Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. (z późniejszymi zmianami – Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 22.11.2019, Dz.U., 2020, poz. 55), nie ma wystarczających przesłanek uzasadniających i umożliwiających wyłączenie z granic Świętokrzyskiego Parku Narodowego działek o łącznej powierzchni około 1,3 ha w szczytowej części Łyśca. Nie został bowiem spełniony podstawowy warunek takiego wyłączenia, czyli zmniejszenia powierzchni Parku, wynikający z art. 10 pkt 1a Ustawy o ochronie przyrody, który stwierdza, iż „Likwidacja lub zmniejszenie obszaru parku narodowego następuje wyłącznie w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych i kulturowych tego obszaru”. Stan działek proponowanych do wyłączenia nie zmienił się zasadniczo od momentu powstania Świętokrzyskiego Parku Narodowego: znajdujące się na ich terenie zabudowania mają wysoką wartość jako zabytki kultury, natomiast opracowanie rękopiśmienne (Misiuna, red. 2021) wykazuje istnienie wartości przyrodniczych na obszarze proponowanym do wyłączenia z Parku. Dziedzictwo przyrodnicze, podobnie jak dziedzictwo historyczne, wymaga szczególnej uwagi i troski, stanowiąc bogactwo i wartość Państwa i jego obywateli. Tymczasem projektodawca Rozporządzenia ŚPN nie przedstawił żadnego dokumentu wykazującego utratę lub brak wartości przyrodniczych i kulturowych działek na Łyścu. Nie został więc spełniony podstawowy warunek prawny, umożliwiający zmniejszenie obszaru Parku.

Sprzeczną z intencją ustawodawcy jest niewątpliwie interpretacja Art. 10 pkt. 1a, Ustawy o ochronie przyrody, zaproponowana przez projektodawcę Rozporządzenia ŚPN, zgodnie z którą zmiana powierzchni obszaru Parku powinna być rozpatrywana łącznie i w związku z tym zmniejszenie jego obszaru można „zrekompensować”

jego zwiększeniem w innym miejscu. Nawet bowiem jeśli taka zmiana następuje na podstawie jednej decyzji prawnej, to ewidentnie w określonym miejscu następuje zmniejszenie jego

obszaru, w innym zaś zwiększenie. Przy interpretacji zaproponowanej przez projektodawcę Rozporządzenia ŚPN traci sens Art. 10 pkt.1a, bowiem nie sposób stwierdzić „utruty wartości ... obszaru”, gdy obszar zmiany przestaje być zdefiniowany, co na pewno jest sprzeczne z duchem i literą Ustawy o ochronie przyrody. W szczególnej sytuacji zmian proponowanych w Świętokrzyskim Parku Narodowym ich projektodawca nie przedstawił żadnego dokumentu uzasadniającego w sposób obiektywny włączenie około 63 ha lasu pod Grzegorzowicami do Parku, czym bezwiednie potwierdził naszą opinię, iż interpretacja projektodawcy jest sprzeczna z Art. 10, pkt.1a. Nie wypowiadamy się tutaj oczywiście w sprawie zasadności włączenia wspomnianego obszaru do Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Interpretacja projektodawcy Rozporządzenia ŚPN, zgodnie z którą zmiana powierzchni obszaru Parku powinna być rozpatrywana łącznie, może stać się niebezpiecznym precedensem, umożliwia bowiem dokonywanie zmian obszarów parków narodowych bez uzasadnienia przyrodniczego. W tej sytuacji Prezydium Rady Naukowej oraz Dyrekcja Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk wypowiadają się zdecydowanie przeciwko przyjęciu projektu z dnia 29.09.2020 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, w części dotyczącej wyłączenia z jego obszaru działek o łącznej powierzchni około 1,3 ha, położonych w szczytowej części Łyśca. Apelujemy do wszystkich, od których zależy kształt tego Rozporządzenia, o jego zmianę w tym zakresie, wskazując, że wartości przyrodnicze, objęte najwyższą formą ochrony prawnej, powinny być otoczone szczególną troską, jako dziedzictwo narodowe państwa polskiego.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Kancelaria Rady Ministrów

Kancelaria Sejmu

Departament Ochrony Przyrody Ministerstwa Klimatu i Środowiska

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Główny Inspektor Ochrony Środowiska

Liga Ochrony Przyrody

Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST

Dyrektor Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Rada Naukowa Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Przewodniczący Rady Naukowej

Prof. dr hab. Wiesław Babik

DYREKTOR INSTYTUTU

dr hab. Elżbieta Wiłk-Woźniak